

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/357/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614206610
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2614206610.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Martina Holiča v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1/ S. A., nar. X.. O. XXXX, bytom C. XXX, 2/ I. A., nar. X. O. XXXX, bytom C.-I., J. H. XXX/XX, 3/ U. A., nar. XX. I. XXXX, bytom C. XXX, o 1.565,28 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Senica z 27. apríla 2016 č. k. 6C/319/2015-64 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej potvrdzuje a v časti náhrady trov konania ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napádaným rozsudkom súd prvej inštancie zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Senica č. k. 3Ro/252/2014-46 zo 16. apríla 2015. Žalovaným 1/, 2/ 3/ uložil solidárnu povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.043,52 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 21. júna 2013 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 94,77 eur a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 52 ods. 1, § 101, § 103, § 517 ods. 2 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 ZoSÚ (zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov), § 5b ZoOS (zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o splátkovom úvere dňa 17. júla 2003 medzi právnu predchodkyňou žalobkyne (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovanými 1/, 2/, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 3.319,39 eur, ktorý sa zaviazali splácať v mesačných splátkach vo výške 43,48 eur od 20. augusta 2003. Žalovaný 3/ bol ručiteľom záväzku žalovaných 1/, 2/. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20. júna 2013. Z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalovaných 1/, 2/, žalobkyňa sa domáhala zaplatenia sumy 1.565,28 eur, predstavujúcu splátky splatné od 20. júla 2010 do 20. júna 2013. Z dôvodu premlčania práva žalobkyne na zaplatenie splátok splatných v období od 20. júla 2010 do 20. júna 2011 v celkovej výške 521,76 eur (12 splátok x 43,48 eur), súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol. Žalobkyni priznal sumu 1.043,52 eur, predstavujúcu zostávajúce splátky splatné od 20. júla 2011 do 20. júna 2013 (24 splátok x 43,48 eur). Z dôvodu omeškania žalovaných s plnením dlhu žalobkyni bol priznaný úrok z omeškania vo výške 8,5% ročne. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil len poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016).

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej podala žalobkyňa odvolanie, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe, alternatívne zrušením a vrátením veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Rozhodnutie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a nedostatočne zisteným skutkovým stavom. Súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenia O. z., týkajúce sa premlčacej doby, pretože na daný prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenia ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov). Ide o zmluvu o úvere a teda o absolútny obchodno-závazkový vzťah a preto bolo potrebné na tento prípad aplikovať štvorročnú premlčaciu dobu. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. 2MCdo 3/2011, ktorý opätovne potvrdil správnosť aplikácie ustanovení ObZ na vzťahy vzniknuté zo zmluvy o úvere. Aj podľa rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/34/2015 premlčanie sa aj v spotrebiteľských zmluvách, majúcich formu absolútneho obchodu uzavretých pred 1. aprílom 2015, spravuje výlučne ObZ. Podobne rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/266/2015 a 5Co/167/2015 dospeli k záveru, že na právne vzťahy vzniknuté zo zmluvy o splátkovom úvere je potrebné aplikovať ustanovenia ObZ aj v otázke premlčania. Rovnaký záver vyplýva aj z komentára k ustanoveniu § 52 O. z.. Ak sa pre nesplnenie niektorého čiastkového záväzku stane splatným celý záväzok, plynie premlčacia doba od splatnosti nesplneného záväzku. Žalobkyni preto vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok, spolu s úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia.

3. Žalovaní sa k odvolaniu nevyjadrili.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

5. Podľa § 470 ods. 1, 2 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť CSP. Odvolací súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP už podľa tohto zákona. Keďže odvolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti a dôvodnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p.. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov konania, ktoré začalo ale neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 177/2014 z 18. augusta 2016).

7. Súd prvej inštancie predovšetkým správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanými ako spotrebiteľskou zmluvou, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy.

8. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval O. z. (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu

národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalych podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade definície, nachádzajúcej sa v ustanovení § 52 O. z. a ustanoveniach zákona na ochranu spotrebiteľa, vychádzať z rozšíreného výkladu definície spotrebiteľskej zmluvy, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, t. j. kvalifikovať ako spotrebiteľskú zmluvu každú zmluvu, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach, aj definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobkyňa ako dodávateľ sa domáhala svojho nároku voči žalovaným, ktorí boli spotrebiteľmi.

9. Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (v znení do 24. novembra 2004) definoval typovú zmluvu ako zmluvu, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Z uvedeného potom možno vyvodiť záver, že nedôslednosť pôvodnej právnej úpravy nemôže mať za následok nemožnosť spotrebiteľa (definovaného v § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov do 24. novembra 2004 (spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti) reálne sa domôcť práv priznaných normami na ochranu spotrebiteľa podľa O. z.. Až definitívne novelizované ustanovenie § 52 ods. 1 O. z. predstavuje transponovanú definíciu spotrebiteľskej zmluvy, ktorou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa § 2 písm. a/, b/ ZoSÚ (v znení do 30. júna 2006) sa spotrebiteľským úverom rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme a zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Predmetná zmluva uvedené definičné znaky spĺňala.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok bol plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, bolo potrebné na daný prípad aplikovať občiansko-právnu úpravu premlčania, ktorá s prihliadnutím na dĺžku premlčacej doby tri roky, je pre žalovaných ako spotrebiteľov priaznivejšia (v porovnaní so štvorročnou premlčacou lehotou podľa Obchodného zákonníka).

11. Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovanými je tzv. absolútnym obchodno-závazkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom ObZ bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý môže byť prítomný tak v občianskoprávných ako aj obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani ustanovenie § 54 ods. 1 O. z. podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, a preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy (porov. rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/716/2014-63 zo 16. decembra 2014). Pravidlo prednostnej aplikácie ustanovení O. z., ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, bolo odobrené aj Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19. júna 2013 konštatoval, že prednostným uplatnením O. z. na prospech spotrebiteľa, na úver ako absolútny obchod upravený v Ob. z., nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

12. Súd prvej inštancie preto správne aplikoval na súdenú vec ustanovenie § 5b ZoOS, zakotvujúce povinnosť súdu v každom konaní preskúmať, či nárok uplatňovaný proti spotrebiteľovi nie je premlčaný (prípadne či nie je daná iná zákonná prekážka, ktorá by neumožňovala nárok po práve priznať). Uvedené ustanovenie má procesný charakter a bolo zavedené zákonom č. 102/2014 Z. z. a keďže neobsahuje osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy, je potrebné ho aplikovať na všetky súdené veci v čase rozhodovania (ide o tzv. režim okamžitej aplikateľnosti, uplatňovanej pri procesných predpisoch). Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 61/2012).

13. Ustanovenie § 52 ods. 2 veta tretia O. z. už normatívne vyriešilo prednostnú aplikáciu O. z. pred ustanoveniami ObZ (na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ). Podľa záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 12/2014 z 21. apríla 2015, novelizované znenie ustanovenia § 52 ods. 2 veta tretia O. z. (účinné od 1. mája 2014) sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (sp. zn. 3MCdo 14/2014). Je potrebné zdôrazniť, že súdna prax vyšších súdov, zohľadňujúca nadradenosť komunitárneho práva, ako rozhodujúceho súboru právnych noriem pri výklade národného práva, v súvislosti s konaním, v ktorom sa uplatňuje právo proti spotrebiteľovi, ustálila aj do uvedenej doby prednostnú aplikáciu ustanovení O. z. (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/126/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/716/2014). Námiетка žalobkyne o nutnosti favorizovať Obchodný zákonník neobstojí, pretože všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľa platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, a teda platili a platia aj vo vzťahu k úverom ako tzv. obchodnoprávnym vzťahom (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/95/2010 z 27. januára 2011).

14. Odvolací súd sa tak stotožnil s aplikáciou ustanovenia § 101 O. z. na súdenú vec, upravujúceho trojročnú premlčaciu dobu, ako aj s kvalifikovaním uplatneného nároku žalobkyne ako premlčaný. Uplatňované splátky úveru splatné v období od 20. júla 2010 do 20. júna 2011 boli premlčané (premlčacia doba začala plynúť nasledujúcim dňom po splatnosti každej jednotlivkej splátky, t. j. 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca a uplynula v trojročnej premlčacej dobe). Pokiaľ teda bola žaloba podaná na súde 18. júla 2014, správne súd prvej inštancie konštatoval, že bola podaná po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby vo vzťahu k týmto splátkam v celkovej sume 521,76 eur (12 splátok x 43,48 eur). Tento záver sa vzťahuje aj na uplatnené príslušenstvo (úroky z omeškania) z premlčaných splátok.

15. S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacími námietkami žalobkyne, poukazujúcimi na prednostnú aplikáciu ustanovení Obch. z. aj v prípade spotrebiteľskej zmluvy, a s tým spojenú rozhodovaciu činnosť označených súdov. Podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je daná viazanosť právnym názorom vysloveným skorším rozhodnutím súdu rovnakého stupňa, pričom všeobecne záväzný charakter nemajú ani judikáty. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry však Ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom). Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila vyššie uvedená rozhodovacia prax súdov, pričom rozhodnutia vyšších súdov označených žalobkyňou v odvolaní (v citovaných častiach) nezohľadňujú nadradenosť komunitárneho práva, primárne ako aj sekundárne pramene práva Európskej únie, vrátane rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie, smerujúce k náležitému vyvažovaniu postavenia spotrebiteľa ako slabšej strany v hmotnoprávných a procesnoprávných vzťahoch (v dôsledku len iluzórnej slobody spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy s dodávateľom a s tým spojenej nerovnováhy zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa). Preto vo svetle eurokonformného výkladu dotknutých právnych noriem nebolo možné sa so žalobkyňou uvádzanými rozhodnutiami na podporu jej tvrdení (v danom prípade) stotožniť. Uvedené sa vzťahuje aj na žalobkyňou citovanú odbornú literatúru.

16. Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade jej narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) rovnováhu faktickou. Zahŕňa tiež povinnosť súdu ex offio (z tzv. úradnej povinnosti) preskúmať a prihliadať na neprijateľné podmienky v zmluve. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah, vrátane výberu zmluvného typu (rozsudky SD EÚ C-240/98 až C 244/98 Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-168/05 Mostaza Claro). V kontexte uvedeného bolo potrebné riešiť aj dualizmus právnej úpravy dotknutých inštitútov podľa O. z. a Obch. z.. Najvyšší súd Slovenskej republiky v posudzovanej kauze v konaní sp. zn. 6MCdo 4/2012 a sp. zn. 2MCdo 3/2011 ani nevyslovil právny názor týkajúci sa favorizácie ustanovení O. z. alebo Obch. z. v prípade spotrebiteľskej zmluvy.

17. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

18. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p., avšak bez akéhokoľvek odôvodnenia a právnej úvahy, na základe ktorej dospel k záveru, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. sa vzťahuje práve na prípady, kedy je potrebné určiť pomer úspechu obidvoch strán konania a na základe výšky rozdielu určiť výšku rozdielu, v akom má vo veci prevažne neúspešnejšia strana konania povinnosť nahradiť trovy konania protistrane.

19. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktorému záveru by mal zodpovedať prípad, ak je pomer úspechu a neúspechu obidvoch strán rovnaký. Vychádzajúc z výšky uplatňovaného nároku žalobou (1.565,28 eur a zročné úroky z omeškania 216,57 eur) a výšky súdom priznaného nároku žalobkyni (1.043,52 eur a zročný úrok z omeškania 94,77 eur), napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie postráda výpočet pomeru úspechu strán konania, ktorý sa nejavil byť rovnaký (t. j. opodstatňujúci záver, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania).

20. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Iba takéto rozhodnutie je preskúmateľné a stranám umožňuje poznať postup súdu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov.

21. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov č.1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladala príslušnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

22. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Záver o pomere úspechu strán v konaní mohol súd prvej inštancie urobiť len za predpokladu argumentačného základu odôvodňujúceho jeho výpočet (pri posudzovaní pomeru úspechu strán v konaní).

23. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil žalobkyni, aby uskutočnila svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok vzhľadom na absenciu argumentačného základu, ktorý by odvolací súd mohol preskúmať (vo vzťahu k výpočtu pomeru úspechu a neúspechu strán v konaní), nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom (ktorý nenahrádza postup súdu prvej inštancie).

25. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude postupovať už podľa nového procesného kódexu CSP, avšak so zachovaním všetkých procesných práv, ktoré prináležia žalobkyni, v súvislosti s jej nárokom na náhradu trov konania a ich uplatnením. Je pritom nutné rešpektovať základné princípy CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov konania.

26. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanoveniami CSP a

preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery pri rozhodovaní o náhrade trov konania. na základe zásady úspechu, podľa ustanovenia § 255 CSP. V prípade čiastočného úspechu strany v konaní, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, pričom výpočet pomeru úspechu a neúspechu jednotlivých strán náležite zdôvodní. Stranám konania, vrátane žalobkyne, dá odpoveď, aby vyriešenie konkrétnej právnej otázky bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

27. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

28. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.